

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia ..... 2022 r.

w sprawie Programu współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok

Na podstawie 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561), art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, poz. 1265), **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Program współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Szczecin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miasta Szczecin

z dnia.....2022 r.

Program współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok

Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej oraz wykonuje przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych o charakterze lokalnym, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej. Obowiązkiem spoczywającym na Gminie Miasto Szczecin jest realizacja zadań o charakterze gminnym i powiatowym tj. takich, które swym zasięgiem obejmują obszar Miasta Szczecin i służą zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców. Działania Gminy Miasto Szczecin oraz działania, jakie podejmuje organizacje pozarządowe uzupełniają się, co pozwala na efektywniejsze i skuteczniejsze realizowanie zadań publicznych. Podstawowym aktem prawnym określającym ramy współdziałania organów administracji rządowej i samorządowej z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przepisy cytowanej wyżej ustawy, a konkretnie art. 5 a, nakładają na Gminę Miasto Szczecin obowiązek corocznego przygotowania „Programu współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Program powstał w oparciu o wiedzę i praktykę liderów szczecińskich organizacji pozarządowych, jak i pracowników Urzędu Miasta Szczecin i JOG (jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Szczecin). Tak przygotowany Program ułatwi wydobyć i wykorzystać potencjału sektora pozarządowego w celu dalszego rozwoju naszego Miasta. Zapisy Programu są wyrazem ogromnego zaufania, jak i nadziei pokładanych w aktywnych organizacjach działających na rzecz polepszenia jakości życia w naszym Mieście.

Rozdział 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. 1. Ilekroć w Programie jest mowa o:

- 1) **Ustawie** – należy przez to rozumieć Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 2) **Programie** – należy przez to rozumieć „Program współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok”,
- 3) **Mieście** – należy przez to rozumieć Gminę Miasto Szczecin,
- 4) **Mieszkańcach** – należy przez to rozumieć każdą osobę fizyczną, która przebywa na terenie Miasta Szczecin z zamiarem stałego pobytu,
- 5) **Organizacjach** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe, prowadzące działalność pożytku publicznego oraz podmioty z nimi ustawowo zrównane, wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy,
- 6) **Działalności pożytku publicznego** – należy przez to rozumieć działalność określoną w art. 3 ust. 1 Ustawy,
- 7) **Radzie** – należy przez to rozumieć Radę Miasta Szczecin,
- 8) **Prezydencie** – należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Szczecin, bądź upoważnionego Zastępcę Prezydenta Miasta Szczecin,
- 9) **Urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Szczecin,

- 10) **Konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 Ustawy,
- 11) **Trybie pozakonkursowym** – należy przez to rozumieć zlecenie realizacji zadania publicznego na podstawie art.19 a Ustawy,
- 12) **Mikrodotacjach (regrantingu)** – należy przez to rozumieć zlecenie realizacji zadania publicznego na podstawie art.16 a Ustawy,
- 13) **Radzie Pożytku** – należy przez to rozumieć Szczecińską Radę Działalności Pożytku Publicznego,
- 14) **Zespole** – należy przez to rozumieć zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożone z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 Ustawy oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,
- 15) **BDO** – należy przez to rozumieć Biuro Dialogu Obywatelskiego Urzędu,
- 16) **BMRK** – należy przez to rozumieć Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów Urzędu,
- 17) **WSS** – należy przez to rozumieć Wydział Spraw Społecznych Urzędu,
- 18) **WK** – należy przez to rozumieć Wydział Kultury Urzędu,
- 19) **WOŚr** – należy przez to rozumieć Wydział Ochrony Środowiska Urzędu,
- 20) **WS** – należy przez to rozumieć Wydział Sportu Urzędu,
- 21) **WIM** – należy przez to rozumieć Wydział Inwestycji Miejskich Urzędu,
- 22) **WZKiOL** – należy przez to rozumieć Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu,
- 23) **BR** – należy przez to rozumieć Biuro Rewitalizacji Urzędu,
- 24) **BPM** – należy przez to rozumieć Biuro Prezydenta Miasta Urzędu,
- 25) **JOG** – należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną Miasta realizującą zadania własne i zlecone Miasta,
- 26) **RODO** – należy przez to rozumieć Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE oraz Ustawę z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych,
- 27) **Dysponencie** – należy przez to rozumieć komórkę organizacyjną Urzędu (Wydział lub Biuro) realizującą zadania własne i zlecone Miasta we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 28) **Radach Osiedli** – należy przez to rozumieć jednostkę pomocniczą Miasta realizującą zadania Miasta.

Rozdział 2.

CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE I ZASADY WSPÓŁPRACY

§ 2. 1. Program realizuje politykę Miasta wobec Organizacji działających na rzecz Miasta i jego mieszkańców.

2. Program jest elementem Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina, zwłaszcza w zakresie realizacji Polityki rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a także innych polityk branżowych, w których podmiotami są Organizacje.

3. Realizacja Programu jest jednym z elementów zmierzających do osiągnięcia celów określonych w Strategii Rozwoju Miasta Szczecina 2025 oraz w programach strategicznych z niej wynikających.

4. Głównym celem Programu jest wspólne podejmowanie działań przez Miasto oraz Organizacje na rzecz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych oraz podnoszenia poziomu życia mieszkańców Miasta.

5. Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) wspieranie działalności organizacji na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w Mieście i rozwoju społeczności lokalnych,
- 2) wzmocnianie pozycji Organizacji i zapewnianie im równych szans w realizacji zadań publicznych, przez powierzanie i wspieranie zadań z zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację,
- 3) w spieranie i organizowaniu działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego
- 4) ułatwianie, zwiększenie dostępności procedur dotacyjnych,
- 5) usprawnianie komunikacji między Urzędem a Organizacjami,
- 6) zwiększanie udziału Organizacji w konsultacjach ogłaszanych przez Miasto,
- 7) tworzenie warunków do aktywności społecznej,
- 8) wspieranie działań prospołecznych, wolontarystycznych i filantropijnych,
- 9) rozwijanie samorządności i edukacji obywatelskiej,
- 10) rozwijanie działań Miasta promujących Organizacje,
- 11) rozwijanie współpracy Rad Osiedli z Organizacjami,
- 12) tworzenie warunków do współpracy między Organizacjami oraz nawiązywania relacji międzysektorowych Organizacji z samorządem, biznesem, jednostkami naukowymi i podmiotami działającymi w ich otoczeniu,
- 13) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 14) kształtowanie wizerunku Miasta na forum ogólnopolskim poprzez wszechstronne wspieranie działalności Organizacji,
- 15) poprawa jakości dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych Organizacji,
- 16) wzmocnianie potencjału Organizacji poprzez dostęp do informacji i szkoleń oraz wspieranie powstawania nowych Organizacji,
- 17) wspieranie działań mających na celu poprawę zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 18) usprawnianie procesu składania ofert i sprawozdań z realizacji zadań publicznych.

§ 3. Współpraca Miasta z Organizacjami odbywa się na zasadach:

- 1) pomocniczości – dążenie do poszerzania zakresu zadań zleczanych Organizacjom oraz wspieranie działania organizacji w zakresie, jaki jest niezbędny do efektywnej realizacji podejmowanych przez nie zadań publicznych,
- 2) suwerenności stron – zagwarantowanie niezależności, równości oraz autonomii podmiotów realizujących Program w granicach przyznanych przez prawo,
- 3) partnerstwa – podejmowanie działań we współpracy opartej na wzajemnym szacunku, rzetelności i zaufaniu oraz uznaniu równorzędności stron,
- 4) efektywności – realizowanie planowanych działań i dążenie do osiągnięcia wspólnie określonych celów, podnoszenie efektów w zakresie wzajemnej współpracy oraz minimalizacji kosztów z tym związanych,

- 5) uczciwej konkurencji – podejmowanie działań opierających się na równych dla wszystkich stron i obiektywnych kryteriach, zasadach oraz prowadzenie działań (w szczególności dotyczących zlecenia zadań publicznych),
- 6) jawności – zachowanie przejrzystości i transparentności podejmowanych działań oraz dostępu do informacji o działalności, realizowanych projektach, pozyskanych środkach finansowych, wewnętrznych zmianach.

Rozdział 3. FORMY, PRZEDMIOT WSPÓŁPRACY

§ 4. 1. Współpraca Miasta z Organizacjami realizowana będzie w następujących formach finansowych i pozafinansowych:

- 1) zlecenia realizacji zadań publicznych, tj. powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji (poprzez Konkursy oraz tryb pozakonkursowy),
- 2) zlecenia zadań publicznych w ramach Konkursu na Mikrodotacje,
- 3) wsparcia Organizacji poprzez prowadzenie przez Urząd funduszu wkładów własnych polegających na wsparciu realizacji zadań publicznych, których finansowanie zabezpieczone będzie w części ze źródeł zewnętrznych,
- 4) udzielania pożyczek dla Organizacji ze Szczecińskiego Funduszu Pożyczkowego Spółka z o.o.,
- 5) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności poprzez:
  - a) publikowanie ważnych informacji w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronach internetowych Urzędu,
  - b) udział przedstawicieli Organizacji w działaniach programowych Rady,
  - c) organizacja spotkania organizacji tworzących sektor pozarządowy w Szczecinie,
  - d) współpracę z Radą Organizacji Mniejszości Narodowych i Etnicznych,
  - e) wydawanie Newslettera dla organizacji pozarządowych,
- 6) konsultowania z Organizacjami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących sektora pozarządowego w Gminie Miasto Szczecin,
- 7) udziału przedstawicieli Organizacji w opiniowaniu ofert w ramach Konkursów,
- 8) zawierania za pośrednictwem Organizacji umowy z Mieszkańcami o wykonanie inicjatywy lokalnej zgodnie z rozdziałem 2 a Ustawy,
- 9) współpracy organizacji pozarządowych z jednostkami pomocniczymi Miasta – Radami Osiedli,
- 10) tworzenia Zespołów, w tym kontynuacji działań w ramach prac:
  - a) Szczecińskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
  - b) Zespołów Społecznych Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego,
  - c) Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych,
  - d) Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
  - e) Prezydenckiej Rady Kultury,
  - f) Rady Sportu,
  - g) Miejskiej Rady Seniorów,
  - h) Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - i) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 11) udostępniania lokali użytkowych (sal i pomieszczeń), z uwzględnieniem różnej formy tytułu prawnego, w tym najmu na preferencyjnych warunkach w celu prowadzenia działalności pożytku publicznego,
- 12) doradztwa, organizacji szkoleń i udzielania pomocy merytorycznej,
- 13) zapewnienia ciągłości funkcjonowania podmiotów powołanych przez Miasto w celu wspierania procesu budowy społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwój potencjału już istniejących i wzmacnianie procesu powstawania nowych organizacji pozarządowych oraz inicjatyw społecznych,
- 14) promocji działalności Organizacji poprzez: prowadzenie bazy danych o Organizacjach na stronach internetowych Miasta, akcję wspierającą promowanie przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego, Tydzień Inicjatyw Pozarządowych w ramach Szczecińskiego Spotkania Organizacji Pozarządowych,
- 15) tworzenia nowych i rozwoju istniejących form współpracy z Organizacjami i organami administracji publicznej szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego oraz współpracy międzynarodowej,
- 16) współpracy Organizacji z Urzędem w procesie przygotowywania i realizacji innowacji społecznych,
- 17) opiniowania działalności Organizacji oraz udzielania rekomendacji, listów intencyjnych,
- 18) obejmowania Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Szczecin lub Mecenatem Miasta Szczecin przedsięwzięć podejmowanych przez Organizacje,
- 19) umożliwienia nawiązywania partnerstw biznesu, Organizacji, samorządu, jednostek naukowych i podmiotów działających w ich otoczeniu na rzecz Miasta i jego Mieszkańców.

§ 5. 1. Dotacje przekazane organizacjom na realizację zadań publicznych w trybie konkursowym nie mogą być przeznaczone w szczególności na:

- 1) remonty budynków,
- 2) zakupy gruntów lub innych nieruchomości,
- 3) tworzenie funduszy kapitałowych,
- 4) działania, których celem jest dalsze przyznawanie stypendiów dla osób prawnych lub fizycznych z wyłączeniem przepisów dotyczących stypendiów sportowych,
- 5) przedsięwzięcia, które są dofinansowywane z budżetu Miasta lub jego funduszy celowych na podstawie przepisów szczególnych,
- 6) wydatki poniesione na przygotowanie wniosku, oraz pokrycie kosztów utrzymania biura wykraczające poza zakres realizacji zleconego zadania
- 7) wydatki z tytułu opłat i kar umownych, grzywien, a także koszty procesów sądowych oraz koszty realizacji postanowień wydanych przez sąd,
- 8) odsetki od zadłużenia,
- 9) darowizny na rzecz innych osób,
- 10) działalność gospodarczą,
- 11) wydatki nieuwzględnione w ofercie i (lub) w zaktualizowanej kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego,
- 12) deficyt zrealizowanych wcześniej przedsięwzięć oraz kosztów.

§ 6. 1. Członków Szczecińskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego powołuje Prezydent Miasta Szczecin w drodze zarządzenia.

2. Tryb powoływania członków oraz sposób organizacji i tryb działania Rady Pożytku określa Uchwała Nr XIII/279/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 listopada 2015 r.

Rozdział 4. **SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU**

§ 7. Program realizowany będzie przez:

- 1) Radę i jej Komisje, a w szczególności Komisję ds. Inicjatyw Społecznych, Sportu i Młodzieży – w zakresie m.in. opiniowania inicjatyw społecznych, współpracy z Organizacjami, Radami Osiedli i klubami sportowymi,
- 2) Prezydenta – w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę oraz w zakresie inicjowania nowych projektów służących rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego na terenie Miasta,
- 3) Urząd lub JOG – w zakresie realizacji celów Programu,
- 4) Organizacje – w zakresie realizacji oraz inicjowania zadań publicznych na terenie Miasta lub dla jego mieszkańców.

§ 8. W roku 2023 Miasto współpracować będzie z Organizacjami w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 Ustawy oraz podejmować się, w szczególności:

- 1) prowadzenia Centrum Wolontariatu w Mieście,
- 2) prowadzenia Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych,
- 3) prowadzenia „Inkubatora Sektorów Kreatywnych” odpowiadającego na potrzeby szczecińskiego sektora pozarządowego oraz społeczności lokalnej, wspierającego organizacje w zakresie kultury, edukacji, realizacji inicjatyw społecznych oraz rozwoju współpracy z sektorem kreatywnym,
- 4) prowadzenia Biura Porad Obywatelskich,
- 5) prowadzenia Centrum Aktywności Lokalnej,
- 6) prowadzenie Centrum Integracji Społecznej,
- 7) prowadzenie Centrum Informacyjnego dla Cudzoziemców,
- 8) prowadzenie Centrum Seniora.

Rozdział 5. **PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE**

§ 9. Określa się zadania publiczne priorytetowe z następujących obszarów:

- 1) bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 2) ochrony środowiska,
- 3) kultury fizycznej, turystyki i rekreacji,
- 4) kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- 5) pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- 6) rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
- 7) rewitalizacji,
- 8) wspierania działań kształtujących jakość środowiska przyrodniczego i przestrzeni miejskiej oraz oferty usług społecznych,
- 9) współpracy transgranicznej i transterytorialnej m.in. poprzez stwarzanie warunków biznesowych dla lokalnych przedsiębiorców oraz pozycjonowanie Miasta, jako przyjaznego ośrodka dla obcokrajowców np. poprzez wprowadzenie języków obcych w bieżącym komunikowaniu się miasta.

Rozdział 6.
ZADANIA PUBLICZNE
PRZEWIDZIANE DO ZLECANIA ORGANIZACJOM
W 2022 ROKU

§ 10. 1. W roku 2023 Miasto planuje zlecać realizację zadań publicznych, przedstawionych w ujęciu tabelarycznym w Załączniku do Programu.

2. W roku 2023 Miasto planuje wesprzeć aktywnych Mieszkańców w ramach inicjatywy lokalnej, realizowanej na podstawie art. 19 b Ustawy.

3. W roku 2023 Miasto zamierza wesprzeć inicjatywy lokalne przejawiane przez Mieszkańców w ramach Programu Społecznych Inicjatyw Lokalnych.

4. W roku 2023 Miasto planuje przeznaczyć rezerwę na organizację Konkursów ogłaszanych z inicjatywy własnej oraz udzielać dotacji w trybie pozakonkursowym, zgodnie z informacją przedstawioną w Załączniku do Programu.

Rozdział 7.
OKRES REALIZACJI PROGRAMU I WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW
PLANOWANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

§ 11. Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku.

§ 12. 1. Wysokość środków planowanych na realizację Programu w roku 2023 to kwota **39 795 179,50 złotych** (słownie: trzydzieści dziewięć milionów siedemset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sto siedemdziesiąt dziewięć złotych 50/100). Ostateczne kwoty przeznaczone na realizację zadań, o których mowa w § 10 będą znane po wejściu w życie Uchwały Rady w sprawie budżetu Miasta na rok 2023.

2. Miasto dołoży wszelkich starań przy ogłaszaniu Konkursów na 2023 rok, by kierować się zasadą zlecenia zadań w formie powierzenia, gdy dotyczą one zadań własnych Miasta.

Rozdział 8.
TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA
KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH
KONKURSACH OFERT

§ 13. 1. Miasto zleca Organizacjom realizację zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym. W przypadku trybu konkursowego Prezydent zobowiązany jest powołać Komisję Konkursową, zwaną dalej Komisją, której kompetencją jest opiniowanie ofert składanych w procedurach konkursowych. Organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego na podstawie przepisów Ustawy, posiadają prawo do delegowania swoich przedstawicieli do Komisji.

2. W celu zapewnienia udziału przedstawicieli Organizacji w pracach Komisji, BDO rokrocznie tworzy bazę reprezentantów Organizacji, na podstawie zgłoszeń kandydatów dokonywanych przez Organizacje.

3. Posiedzenia Komisji Konkursowych mogą odbywać się w sposób zdalny lub stacjonarny.

4. W skład Komisji, liczącej nie mniej niż 6 osób, wchodzi:

1) Przedstawiciele Urzędu lub JOG (przedstawiciele Urzędu, przedstawiciele JOG lub Urzędu i JOG łącznie) w tym:

a) Przedstawiciele Dysponenta lub JOG – nie mniej niż 3 osoby, z których jeden pełni funkcję Przewodniczącego,

b) Przedstawiciel BDO bez prawa głosu.

2) Przedstawiciele Organizacji – nie mniej niż 3 osoby.

5. Za pracę organizacyjną Komisji odpowiedzialny jest Przewodniczący.

6. Obsługę techniczną Komisji zapewnia przedstawiciel Dysponenta.

7. Dokumentację konkursową przygotowuje przedstawiciel BDO.

8. Dla ważności podejmowanych decyzji Komisji wymagana jest obecność co najmniej 3 członków z prawem głosu z powołanego składu.

9. Jeżeli Komisja stała się niezdolna do dalszego działania z powodu braku wymaganej liczby członków, Przewodniczący wyznacza nowy termin posiedzenia Komisji.

10. Komisja może korzystać z pomocy osób posiadających specjalistyczną wiedzę z dziedziny obejmującej zakres zadań publicznych, których Konkurs dotyczy, uczestniczących w pracach Komisji z głosem doradczym na zaproszenie Przewodniczącego Komisji.

11. O posiedzeniach Komisji Konkursowych informowany jest Przewodniczący Komisji ds. Inicjatyw Społecznych, Sportu i Młodzieży Rady Miasta w terminie umożliwiającym wzięcie udziału w posiedzeniu. W posiedzeniach Komisji Konkursowych uczestniczy Przewodniczący Komisji ds. Inicjatyw Społecznych, Sportu i Młodzieży Rady Miasta w charakterze obserwatora, bez prawa głosu lub wyznaczony przez niego każdorazowo członek Komisji ds. Inicjatyw Społecznych, Sportu i Młodzieży Rady Miasta na tych samych zasadach.

12. Każdy z obecnych członków Komisji, a także osoba z głosem doradczym, składa Oświadczenie Członka Komisji Konkursowej. Pozostawanie w stosunku prawnym lub faktycznym z Organizacją biorącą udział w Konkursie oraz niezłożenie Oświadczenia Członka Komisji Konkursowej przed przystąpieniem do prac Komisji skutkuje wykluczeniem z prac Komisji.

13. W przypadku wykluczenia Przewodniczącego Komisji na skutek okoliczności, o których mowa w ust. 12, funkcję Przewodniczącego obejmuje ten z członków Komisji, który zajmuje najwyższe stanowisko służbowe w wydziale/biurze Dysponenta lub JOG i zostanie wskazany przez ustępującego Przewodniczącego.

14. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Komisji na posiedzeniu Komisji, funkcję Przewodniczącego obejmuje ten z członków Komisji, który zajmuje najwyższe stanowisko służbowe w wydziale/biurze Dysponenta lub JOG.

15. Osoby w Komisji pracują nieodpłatnie.

16. W trakcie pracy Komisja może poprosić Organizację o dodatkowe merytoryczne informacje dotyczące oferty. Uzupełnienia i wyjaśnienia nie mogą dotyczyć kwestii formalnych oferty, a w części merytorycznej nie mogą zmienić zakresu proponowanego zadania.

17. Komisja rekomenduje lub nie rekomenduje oferty realizacji zadań publicznych Prezydentowi.

Rozdział 9.

SPOSÓB TWORZENIA PROGRAMU, PRZEBIEG KONSULTACJI

§ 14. 1. Prace nad przygotowaniem Programu zainicjowane zostały w BDO w czerwcu 2022 roku.

2. Harmonogram prac nad projektem Programu został przygotowany w BDO i zakładał następujące terminy:

- 1) zgłaszanie propozycji do projektu Programu przez Wydziały, Biura Urzędu oraz przygotowanie projektu Roczego Programu współpracy (czerwiec – lipiec 2022 r.),
- 2) konsultacje społeczne projektu Programu współpracy z Radą Pożytku, Organizacjami i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy w formie:
  - a) badania opinii organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego poprzez umieszczenie projektu Uchwały na stronie <http://konsultuj.szczecin.pl> oraz przyjmowanie pisemnych uwag do projektu Uchwały w terminie od dnia 22 sierpnia 2022 r. do dnia 22 września 2022 r. elektronicznie na adres e-mail: bdo@um.szczecin.pl oraz w wersji papierowej w siedzibie Urzędu Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1 w Szczecinie oraz Filii Urzędu Miasta Szczecin na Prawobrzeżu, ul. Rydła 39/40 w Szczecinie,

b) organizacji zebrań Szczecińskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego dotyczących projektu Uchwały, w dniach: 8 września 2022 r., 15 września 2022 r.

3) przedłożenie projektu Programu Przewodniczącemu Rady (październik – listopad 2022 r.),

4) przyjęcie Uchwały Rady Miasta Szczecin w sprawie Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok (do 30 listopada 2022 r.).

3. Projekt Programu został opublikowany na stronie internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w sierpniu 2022 r.

4. Po ogłoszeniu uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego zostanie ona opublikowana na stronie internetowej www.szczecin.pl/bdo oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozdział 10. **SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU**

§ 15. Zainteresowane osoby i instytucje mogą zgłaszać swoje uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji Programu bezpośrednio do BDO.

§ 16. Oceny realizacji Programu dokonuje BDO poprzez sporządzenie Raportu z jego realizacji w roku 2024.

§ 17. Raport zawiera:

- 1) statystyczne ujęcie struktury Organizacji działających na terenie Miasta,
- 2) ocenę realizacji form współpracy m.in. poprzez przedstawienie wskaźników efektywności realizacji Programu,
- 3) ewaluację realizacji Programu.

§ 18. Za wskaźniki efektywności realizacji Programu w roku 2023 przyjmuje się:

- 1) liczbę ofert złożonych w Konkursach,
- 2) liczbę ofert złożonych w trybie pozakonkursowym,
- 3) liczbę zawartych umów na realizację zadania publicznego,
- 4) liczbę umów wieloletnich zawartych na realizację zadania publicznego,
- 5) liczbę Konkursów,
- 6) wysokość kwot udzielonych dotacji na realizację zadań publicznych:
  - a) w trybie Konkursu,
  - b) w trybie pozakonkursowym,
  - c) w innych trybach, niż wynikające z Ustawy,
- 7) liczbę złożonych i ilość zrealizowanych inicjatyw lokalnych,
- 8) liczbę aktualności umieszczonych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej,
- 9) liczbę konsultacji z Organizacjami,
- 10) liczbę udostępnionych nieruchomości i lokali dla Organizacji,
- 11) liczbę ankiet weryfikacyjnych wypełnionych i zwróconych przez Organizacje do BDO,
- 12) wysokość kwot udzielonych dotacji w stosunku do kwot zaplanowanych,
- 13) liczbę szkoleń i punktów konsultacyjnych,
- 14) liczbę objętych Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Szczecin lub Mecenatem Miasta Szczecin przedsięwzięć podejmowanych przez Organizacje.

- § 19.** 1. Raport przedkładany jest Prezydentowi w terminie do 15 maja 2024 roku.
2. Prezydent przekazuje Raport Przewodniczącemu Rady w terminie do 31 maja 2024 roku.
3. Raport jest publikowany na miejskiej stronie internetowej www.szczecin.pl/bdo oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie do 31 maja 2024 r.

Plan realizacji zadań publicznych w 2023 roku

1) w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego:		1 276 400,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Ratownictwo i ochrona ludności Porządek i bezpieczeństwo publiczne (art.4 ust. 1 pkt. 20 i 23 Ustawy)	Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych oraz wykonanie ratownictwa wodnego na kąpieliskach i kompleksie rekreacyjnym	1 276 400,00 zł	WZKiOL
2) w obszarze ochrony środowiska		627 000,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego (art. 4 ust. 1 pkt 18 Ustawy)	Sterylizacja i kastracja kotów wolno żyjących	18 000,00 zł	WOŚr
	Pomoc lekarsko – weterynaryjna dla kotów wolno żyjących	27 000,00 zł	WOŚr
	Prowadzenie Centrum Edukacji Leśnej "SZMARAGD" przy ul. Kopalnianej 12 w Szczecinie w latach 2021-2023	282 000,00 zł	WOŚr
	Prowadzenie ośrodka rehabilitacji dla zwierząt	300 000,00 zł	WOŚr
3) w obszarze kultury fizycznej, turystyki i rekreacji		14 383 500,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
	Sport dzieci i młodzieży – sport akademicki	140 000,00 zł	WS

Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (art.4 ust. 1 pkt 17 Ustawy)	Sport dzieci i młodzieży – sport w systemie szkolnym	685 000,00 zł	WS
	Sport dzieci i młodzieży realizowany przez Uczniowskie Kluby Sportowe	550 000,00 zł	WS
	Program wsparcia sportów wodnych w dyscyplinach olimpijskich	1 305 000,00 zł	WS
	Program wsparcia sportu profesjonalnego w dyscyplinach halowych I liga	3 800 000, zł	WS
	Program wsparcia sportu profesjonalnego w dyscyplinach halowych II liga	150 000,00 zł	WS
	Program wsparcia sportu profesjonalnego – Wspieranie Piłki Nożnej	4 872 000, 00 zł	WS
	Wspieranie sportów indywidualnych	847 500,00 zł	WS
	Wspieranie sportów walki	644 000,00 zł	WS
	Organizacja imprez sportowo - rekreacyjnych na terenie Gminy Miasto Szczecin	550 000,00 zł	WS
	Młoda ekstraklasa	380 000,00 zł	WS
	Program przygotowań olimpijskich, paraolimpijskich	400 000,00 zł	WS
	Kibice Razem	60 000,00 zł	WS
4) w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego		855 000,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego (art. 4 ust. 1 pkt 5 Ustawy)	Wspieranie działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	30 000,00 zł	BDO

Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (art. 4 ust. 1 pkt 16 Ustawy)	Przygotowanie i realizacja imprez, wydarzeń, przedsięwzięć i działań w zakresie kultury w Szczecinie	400 000,00 zł	WK
	Prowadzenie Inkubatora Sektorów Kreatywnych	355 000,00 zł	BDO
Działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych (art. 4 ust.1 pkt 29 Ustawy)	Ochrona dziedzictwa narodowego w aspekcie organizacji pozarządowych skupiających kombatantów oraz osoby będące ofiarami represji wojennych i okresu powojennego	70 000,00 zł	BDO
5) w obszarze pomocy społecznej i ochrony zdrowia		19 439 659,50 zł	
Obszar zadania z art.4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (art. 4 ust. 1 pkt 32 Ustawy)	Terapia i psychoterapia indywidualna i grupowa skierowana do użytkowników narkotyków: osób uzależnionych i przyjmujących narkotyki w sposób szkodliwy oraz ich bliskich	230 000,00 zł	WSS
	Prowadzenie środowiskowej działalności profilaktycznej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii	125 000,00 zł	WSS
	Wdrażanie i kontynuacja programów z zakresu profilaktyki selektywnej skierowanych do osób zagrożonych narkomanią	100 000,00 zł	WSS
	Prowadzenie szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, jako edukacja i informacja dla uczniów szkół ponadpodstawowych, ich nauczycieli oraz rodziców	140 000,00 zł	WSS

Profilaktyka i wsparcie na rzecz rodzin oraz dzieci zagrożonych i dotkniętych Płodowym Zespołem Alkoholowym FAS, w tym wspomaganie rozwoju dziecka poprzez diagnozę i terapię psychologiczną.	200 000,00 zł	WSS
Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez prowadzenie klubu abstynenta	170 000,00 zł	WSS
Organizacja działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla mieszkańców Szczecina, w szczególności dzieci i młodzieży, jako forma zagospodarowania czasu wolnego oraz alternatywa dla stosowania substancji psychoaktywnych	150 000,00 zł	WSS
Profilaktyka selektywna prowadzona na rzecz dzieci i młodzieży – osób, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka w odniesieniu do problemu alkoholowego	130 000,00 zł	WSS
Prowadzenie kampanii społecznych i przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych	50 000,00 zł	WSS
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny z problemem uzależnień i przemocy	350 000,00 zł	WSS
Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, terapii wspomagającej rozwój dziecka dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPR a także dla dzieci objętych opieką w placówkach wsparcia dziennego oraz z rodzin zastępczych	300 000,00 zł	WSS
Profilaktyka prowadzona w placówkach wsparcia dziennego	3 500 000,00 zł	WSS

	Wspieranie procesu usamodzielnienia osób dorastających w pieczy zastępczej na terenie Szczecina	100 000,00 zł	WSS
	Zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego	820 000, 00 zł	WSS
	Szkolenie podwyższające kompetencje środowiska rodzicielstwa zastępczego	28 000,00 zł	WSS
	Szkolenia dla kluczowych pracowników systemu wsparcia rodziny	26 000,00 zł	WSS
	Pedagog rodzinny	228 000,00 zł	WSS
	Wizyta edukacyjna dla wychowanków Placówek Wsparcia Dziennego	67 500,00 zł	WSS
	Profilaktyka uzależnień behawioralnych z uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego, realizowana w szkołach na terenie Gminy Miasto Szczecin.	50 000,00 zł	WSS
Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (art. 4 ust. 1 pkt 2 Ustawy)	Prowadzenie Centrum Integracji Społecznej	500 144,00 zł	WSS
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób (art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy)	Redystrybucja żywności na terenie Szczecina	100 000,00 zł	WSS
	Reintegracja społeczna osób bezdomnych, zapewnienie schronienia osobom potrzebującym, połączone z profilaktyką uzależnień realizowane w Szczecinie dla osób bezdomnych w tym dla osób bezdomnych z problemem alkoholowym.	4 045 706,00 zł	WSS
	Prowadzenie mieszkaniowych form wsparcia dla osób w kryzysie	480 000,00 zł	WSS

	Wydawanie posiłków osobom uprawnionym przez MOPR	1 365 000,00 zł	WSS
	Pomoc potrzebującym w formie świadczeń rzeczowych	156 000,00 zł	WSS
	Wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez dofinansowanie miejsc w mieszkaniu chronionym	200 000,00 zł	WSS
	Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	2 183 664,00 zł	WSS
	Punkt Pierwszej Pomocy	70 000, 00 zł	WSS
	Usługi opiekuńcze dla nowych klientów (osób niesamodzielnych) MOPR w Szczecinie	299 645,50 zł	WSS
Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy)	Opieka paliatywna	80 000,00 zł	WSS
	Profilaktyka i promocja zdrowia adresowana do mieszkańców Szczecina	120 000,00 zł	WSS
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych (art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy)	Zapewnienie rehabilitacji i prowadzenie różnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	810 000, 00 zł	WSS
	Organizowanie i rozwijanie różnorodnych form wsparcia oraz działań o charakterze aktywizującym i integracyjnym na rzecz osób z niepełnosprawnością	180 000,00 zł	WSS
	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	340 000,00 zł	WSS
Działalność na rzecz integracji cudzoziemców (art. 4 ust. 1 pkt 5 a ustawy)	Prowadzenie Centrum Informacyjnego dla Cudzoziemców	120 000,00 zł	WSS
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym (art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy)	Integracja i aktywizacja osób starszych- prowadzenie Klubów Seniora na terenie Gminy Miasto Szczecin	665 000,00 zł	WSS

	Integracja i aktywizacja osób starszych - wsparcia inicjatyw popularyzujących naukę i aktywność intelektualną seniorów na terenie Gminy Miasto Szczecin (UTW)	100 000,00 zł	WSS
	Zapewnienie funkcjonowania Klubu "Senior+" przy al. Wojska Polskiego 63 (III piętro)	60 000,00 zł	WSS
	Zapewnienie funkcjonowania Klubu "Senior+" przy al. Wojska Polskiego 63 (II piętro)	60 000,00 zł	WSS
	Zapewnienie funkcjonowania Klubu "Senior +" przy ul. Barnima 22	60 000, 00 zł	WSS
	Prowadzenie Centrum Seniora	335 000,00 zł	WSS
	Prowadzenie DDPS oraz innych form wsparcia osób starszych w lokalu przy ul. Młodzieży Polskiej 28 w Szczecinie	345 000,00 zł	WSS
6) w obszarze rozwoju społeczeństwa obywatelskiego		1 299 160,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (art. 4 ust. 1 pkt 13 Ustawy)	Wspieranie oddolnych inicjatyw organizacji pozarządowych realizowanych w Gminie Miasto Szczecin	100 000,00 zł	BDO
	Obsługa Szczecińskiego budżetu Obywatelskiego (SBO)-wsparcie procesu realizacji SBO w zakresie m.in. edukacji, obsługi i promocji projektu	40 000,00 zł	BDO
	Obsługa inicjatywy lokalnej –wsparcie procesu realizacji inicjatywy lokalnej w zakresie m.in. edukacji, obsługi i promocji projektu	15 000,00 zł	BDO
	Prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej w Szczecinie	80 000,00 zł	BDO
Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (art. 4 ust. 1 pkt 22 a Ustawy)	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich	75 000,00 zł	BDO
	Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie	240 240,00 zł	BMRK

Promocja i organizacja wolontariatu (art. 4 ust. 1 pkt 27 Ustawy)	Prowadzenie Centrum Wspierania Wolontariatu	110 000,00 zł	BDO
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art.4 ust. 1 pkt 1-32 a Ustawy (art. 4 ust. 1 pkt 33 Ustawy)	Przygotowanie i realizacja projektów, cennych inicjatyw, które będą miały pozytywny wpływ na wizerunek Miasta, na realizację których organizacje pozyskiwać będą środki ze źródeł zewnętrznych	50 000,00 zł	BDO
	Prowadzenie Centrum Wspierania Organizacji	212 000,00 zł	BDO
	Organizacja Tygodnia Inicjatyw Pozarządowych oraz Spotkania Szczecińskich Organizacji Pozarządowych Pod Platanami	75 000,00 zł	BDO
	Organizacja plebiscytu "Pozarządowy Szczecin"	30 000,00 zł	BDO
Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa (art. 4 ust. 1 pkt 1b Ustawy)	Nieodpłatna pomoc prawna	240 240,00 zł	BMRK
	Edukacja prawna	31 680,00 zł	BMRK
7) w obszarze rewitalizacji		145 260,00 zł	
Obszar zadania z art. 4 Ustawy	Nazwa zadania	Kwota przeznaczona na realizację zadania	Dysponent
Rewitalizacja (art. 4 ust. 1 pkt 32a Ustawy)	Prowadzenie punktu konsultacyjnego na terenie obszaru rewitalizacji w ramach trwałości projektu pn. „Rewitalizacja obszaru przestrzeni publicznej i zabudowy śródmiejskiego odcinka Alei Wojska Polskiego w Szczecinie”	85 260,00 zł	BR
	Przygotowanie i realizacja programu animacji społecznej w procesie rewitalizacji w ramach projektu pn. "Rewitalizacja obszaru przestrzeni publicznej i zabudowy śródmiejskiego odcinka Alei Wojska Polskiego w Szczecinie"	60 000,00 zł	BR
SUMA (OKO)		38 025 979,50 zł	

Rezerwa na organizację Konkursów ogłaszanych z inicjatywy własnej oraz udzielanie dotacji w trybie pozakonkursowym	Kwota przeznaczona na realizację zadania Rezerwa na organizację Konkursów ogłaszanych z inicjatywy własnej oraz udzielanie dotacji w trybie pozakonkursowym (np. MAŁE DOTACJE)	Dysponent	RPW plan 2023
		WOŚr	70 000,00 zł
		WS	804 200,00 zł
		WK	150 000,00 zł
		BDO	15 000,00 zł
		BPM	10 000,00 zł
		WSS	100 000,00 zł
		BR	20 000, 00 zł
SUMA		1 169 200,00 zł	
Suma (OKO + MD)		39 195 179,50 zł	
Rezerwa na inicjatywy mieszkańców i organizacji pozarządowych	Inicjatywa Lokalna	BDO	100 000,00 zł
	Społeczna Inicjatywa Lokalna	WIM	500 000,00 zł
Suma: (OKO+MD+IL+SIL)		39 795 179,50 zł	

SŁOWNIK:

OKO – Otwarte Konkursy Ofert

MD – Małe Dotacje

IL – Inicjatywa Lokalna

SIL – Program Społecznych Inicjatyw Lokalnych